

ANY 3 - NUM. 79

RIPOLL, 8 DE ABRIL DE 1933

Preu: 20 cèntims

HA MORT UN GRAN CATALANISTA EN JAUME BOFILL I MATES

ALTAVEU es plany de la pèrdua del gran patriota, vibrant poeta i orador, literat i polític, que a tothora ha servit, per damunt i abans que tot, a Catalunya. ALTAVEU s'associa a la emocionant manifestació que es formava espontàniament dilluns passat, per retre-li el darrer homenatge, eloqüent anticipació del judici que li dedicarà la història de la nostra terra.

Davant la dolorosa decepció que significa la seva mort sobtada, ningú i molt menys nosaltres, per qui sentíem una entranyable amistat, disposa de la serenitat suficient per establir, amb tota la objectivitat desitjable, les qualitats i les falles del seu temperament, els profits i les marrades de la seva participació en la vida pública catalana, l'originalitat de les seves iniciatives de poeta i de polític, de creient i de catalanista.

ALTAVEU que tingué la sort de conèixer-lo, tractar-lo i àdhuc de comptar-lo entre els seus col·laboradors, li cal en aquests moments de trista angoixa, retre-li un tribut de justícia a la seva lleialtat immovible i a la seva rectitut exemplar i ferma de conviccions.

Tota la premsa en constatar l'irreparable pèrdua, té elogis sincers, per aquest mestre i model que posava aquestes valors morals al davant de totes les altres.

Siguin doncs aquests mots—escrits amb la pensa travada per la greu desgràcia—testimoni de tot l'afecte que ALTAVEU sent pel dissortat poeta, orador, literat, polític, gran patriota i sincer amic.

Ajuntament

En la sessió del dia 31 de març darrer, es donà compte de la rectificació que fa el Sr. Anton Palau en el sentit de que l'acta a que feia referència, és la del 24 de gener de 1907, i vist que el servei fins avui prestat no significa cap servitud s'acordà encarregar a l'Alcalde vegi ço que demana el propietari.

Una instància dels veïns del carrer del progrés, demanant amb urgència una nova pavimentació en el dit carrer pel mal estat en que es troba, i corrent de compte de l'Ajuntament totes les despeses. S'acordà emitir informe al Sr. Arquitecte (ganes de fer perdre el temps: que ho preguntin al Sr. Joanet que ho sap millor que ningú).

S'aprovaren alguns comptes, una alta de padró i rectificació del padró.

SESSIO DEL DIA 7 D'ABRIL DE 1933

Hi assisteixen els consellers Srs. Puig Z. Casals, Coma i Padrós presidits pel Conseller en Cap, Sr. Castell.

I un cop portat a cap la protocolària aprovació de l'acta anterior, és llegida la instància de l'aparellador Marian Surinyac, que demana exercir el càrrec en aquest municipi amb caràcter honorífic.

El secretari notifica als consellers que el vinent divendres coincideix amb la data de la commemoració de la República i per tant vegin si volen celebrar-la en un altre dia. S'acorda però no celebrar-ne i fer festa com els mestres que

fan les vacances que regeixen per Catalunya i per la resta d'Espanya.

En la diada del 14 d'abril seran donades 100 pts. a la Beneficència per un dinar extraordinari.

Ens donen compte de que veïen arrançant-se els camins de les vores dels rius i les fonts veïnes, d'acord amb el Sindicat de Turisme local.

Hi ha cinc expedients de pròfugs, dels quals ningú en sap res i que per tant es donen ben incoats.

Es llegida una relació de l'estat actual en que es troba el pla de urbanització de l'Arquet. Són donades dades sobre la qüestió i acaba llegint-se l'informe del Sr. Arquitecte, qui diu que de portar a cap les obres tan sols de la placeta, costarien 2.335 pts.

Es concedeix permís per obres a Ricard Martí.

«Palestra» comunica que desfilars davant la tomba del comte Guifré, que farà un míting a la plaça de la República, un gran festival de danses i unes proves atlètiques. Es adreçada una invitació i el Consistori l'accepta.

No paren aquí les activitats d'aquesta Delegació: També vol que posin en català la placa del monument als màrtres del 27 de maig, per poder-la inaugurar en aquella diada.

Es notifica l'aprovació del pressupost de 1933 i es dona compte de la liquidació dels impostos.

Després d'enterar-se de que no pot ésser atesa la petició del Municipi demanant arbres, unes altes de padró i alguns comptes, s'acaba la sessió, havent, però abans, donat compte el Conseller en cap de que Anton Palau vol 250 pessetes anyals per deixar l'usdefruit del que fins ara havia cedit gratuïtament per poder omplenar els carros i camió dels serveis de regar i incendis.

CLINICA DENTAL

I. DOU ABADAL

Odontòleg

Especialista en malalties de la boca i dents - Extraccions sense dolor - Aparells fixes amb or i platí - Vacunoteràpia

Incrustacions de porcel·lana.

Esterilització absoluta

CONSULTA DIARIA

menys el dilluns

Matí de 9 a 1 Tarda de 4 a 7

Plaça del 27 de maig 22, 2.^{on} - 1.ª RIPOLL

DESENGANYEU-VOS!!

Si voleu anar ben servits, no teniu altre remei que confiar els vostres encàrrecs a

JOAN FERRAN

RECADER DIARI EN TREN DE

RIPOLL A BARCELONA

I VICEVERSA combinat amb

Ribes, Sant Joan de les Abadesses,

Campdevánol i Camprodon

Borgonyá i La Farga de Bebié

Ripoll: St. Pere, 17. Posada La Pansa Casa Salarich

Sant Joan: M. Portell «El Sigle»

Barcelona: Comerç, 19 Telf, 16294. - Clarís, 66, Telèfon 70436, davant Apeadero. - Petxina, 5 tocant Rambla de les Flors.

Hores de sortida: De Ripoll, a les 6 del matí.

De Barcelona, a les 3 tarda, Arc de Triomf.

A l'entorn del Centenari de la nostra Renaixença

Benvinguts

El moviment d'una raça s'imposa davant del món. Haureu vist els moviments de Polònia, Txecoslovàquia, Irlanda, etc. Els grans imperis que dominen alguna raça, encara que sigui germana, trontollen. La proximitat de caràcter és una causa per ésser bons amics, però no per conèixer junts, doblement si els costums són diferents. Per més potència, per més gran que sigui el dominador, no té prou força per combatre un poble per petit que sigui, quan aquest tingui pròpia la llengua. El sol fet de la parla és mostra patent d'un propi esperit: i aquí tenim el que ens distingeix i ens dona personalitat.

Catalunya, fa dos-cents dinou anys que va caure sota l'imperi espanyol, després d'un segle de lluites i encara va caure perquè ja quasi no hi havien prou forces ni elements per defensar la Pàtria. Però no pogueren matar mai l'esperit del poble, que és ço que ells volien. Tots aquells herois que mataven, morien amb el renech i amb l'oració a la boca, talment com si diguessin aquelles paraules de Raimond, en l'«Anima és meua»: Robeu-m'ho tot, cremeu-m'ho tot, però l'ànima no, l'ànima és meua.

Fa cent anys que aquest poble tan castigat, en veure que ja no els quedava res més que l'esperit i eren esclaus d'una gent que ells no entenien i havien d'obeir els capricis degenerats d'uns dominadors que no respectaven el sentiment ni l'esperit d'altri, va ésser quan aquest poble es redressà virilment i enèrgic i emprengué la difícil

tasca de recobrar les seves llibertats, que eren la seva pròpia personalitat.

Aquesta tasca, que és encara la revolució patriòtica, social i literària, ens ha dut persecucions, humiliacions i fins sang vessada.

Aquest sentit de revolució el senten també avui els altres fills d'Ibèria, d'esperit lliure, essent ells un bon puntal per la nostra causa.

Aquell estat neguitós d'un poble que no pot cantar els seus himnes, les seves glòries i les seves tristors; aquelles penses i boques que fins eren privades de les seves funcions, o per al contrari eren castigats brutalment i inhumanament. Això ja no existeix. Comencem a ésser lliures i nosaltres som els que tenim de fortificar la nostra terra, enfortint l'art i la nostra cultura si volem ésser dignes de nosaltres mateixos.

Pasqua, dia assenyalat arreu del món. Aquesta Pasqua tan propera ha d'ésser assenyalada a la nostra història. S'agruparan gent de tots els indrets de la Catalunya, representants del Rosselló, Balears i València, en el solemne moment de commemorar el Centenari de la nostra Renaixença, desfilant davant de les despulles del fundador de la nostra Nacionalitat, guardades ací, al bressol de Catalunya.

Benvinguts, companys. Com tots els catalans que desitgem veure prompte el total recobriment de la nostra Pàtria, us donem una forta i afectuosa estreta de mà, amb el pensament en Catalunya i amb el cor embogit de fal·leres patriòtiques, civils i ciutadanes.

FARRIOL PLANES I SOBIRANA

Baltasar Maideu i Auguet

METGE - CIRURGIÀ

Ofereix el seu Consultori en **MEDICINA GENERAL**
i **MALALTIES DELS INFANTS**

i demés serveis professionals.

Hores de consulta:

Matí de 12 a 1. Tarda de 5 a 7

RIPOLL

Plaça República, 7, pral.

EL CENTENARI DE LA NOSTRA RENAIXENÇA

IV

DOCTRINA CATALANISTA D'EN PRAT DE LA RIBA

El bressol de la nova doctrina catalanista que informa, la quarta fase del procés d'elaboració doctrinal del catalanisme, va ésser el Centre Escolar Catalanista, fundat l'any 1887, al redós del Centre Català d'en Valentí Almirall, del qual formaven part, entre altres, En Prat de la Riba, En Puig i Cadafalch, En Duran i Ventosa i més tard En Cambó i en Ventosa i Cavell. Fou en el cor d'aquell jovent inflammat pel sagrat amor a la pàtria on va néixer, créixer i definir-se la nova doctrina.

Fou En Prat de la Riba, el primer qui ens va parlar en forma clara i precisa de la pàtria catalana, afirmant que Catalunya, petita o gran, era la única pàtria nostra. I afegeix, la filiació de la nostra doctrina no són els equilibris més o menys enginyosos del federalisme, ni vagues descentralitzacions; no són la bondat i bellesa de les nostres costums, ni les ventatges del nostre dret, ni les virtuts i valers de la nostra llengua; no són els dalers de bon govern i d'administració civilitzada. Es Catalunya, és el sentiment de pàtria catalana. Esser nosaltres, aquesta és la qüestió, ésser catalans.

I en el seu famós llibre «La Nacionalitat Catalana», veritable doctrina del catalanisme, encara avui no superada, ens diu En Prat de la Riba: «La humanitat es presenta com una família de pobles o nacions cada un dels quals té un caràcter determinat i un temperament i fesomia especialíssims. Cada poble o nació és un fet natural com el mateix home i la mateixa família. No és altra

cosa que una societat de gent que parla una mateixa llengua i tenen un mateix esperit que es manifesta d'una manera característica en tots els actes i aspectes de la seva vida. Ara bé: essent la nació un ésser natural, una unitat de cultura, una ànima col·lectiva, amb un sentir, un pensar i un valer propis, cada nació ha de tenir el dret

per llei natural imprescriptible, d'acomodar la seva conducta col·lectiva, això és la seva política interna, al seu franc voler. Es a dir, cada nació té dret a regir els seus propis destins, governar la seva vida i per tant constituir-se en Estat. I això és d'aquesta manera encara que per circumstàncies de la història una nació es trobi subjecte a les lleis d'una altra nació. De la mateixa manera que l'esclau romà era home encara que les lleis del seu temps fos considerat com una cosa en mans d'altres homes, tota nació és nació i té dret a governar-se encara que per causes accidentals de la història estigui subjecta a les lleis d'una altra nació. I aquesta tendència de les nacions a constituir-se en Estats, no s'oposa

a la tendència moderna de constituir grans Estats perquè aquesta aparent antinomia es resol amb la creació de l'Estat compost o federació d'Estats nacionals, dintre del qual l'Estat nacional tingui les facultats necessàries per a regir llur vida interior, delegant a l'Estat federal les altres facultats comunes a tots els Estats federats.

I referit-nos a Catalunya, tenim que la nostra terra tant per la seva història, com per la seva

Bofill i Mates i l'Arxiu de Sant Pere

D'aquesta manera encetava l'Album de visitants a l'Arxiu-Museu de St. Pere, l'excels poeta Bofill i Mates, vuit dies abans de la votació de l'Estatut i poques hores després d'haver pronunciat al Saló Comtal aquell magnífic discurs arran de la votació de l'Estatut i en el qual afirmà com encara l'esperit de Ripoll constituït més tard en escola, és l'esma nacional de tots els catalans.

En sortir de visitar aquest Arxiu que niua a les altures, un hom es sent ple d'aquella olor de llibres que tant s'assembla a l'olor casolana de les herbes terrals. Déu vulgui que tots els catalans, en la Constitució Nacional de Catalunya, en l'Estatut que la prepara, hi destriïn els vells aromes pai-rals. Al capdevall, l'amor que ha bastit amb sentors locals arxius i museus com aquest de Ripoll, és la que—coronament de la nostra Renaixença—ha bastit, amb l'Estatut, el fonament de la moderna Generalitat.

Ripoll, 26 juliol 1931, a la campanya popular per la votació de l'Estatut.

JAUME BOFILL

llengua, la seva cultura, ciència, arts, costums i totes les manifestacions de la seva vida col·lectiva, pròpies i característiques, es diferencia notablement dels altres pobles del món i reuneix totes les condicions d'una nació; i conclou en Prat dient: Catalunya és nació, i aplicant al fet de Catalunya nació la fórmula política del nacionalisme, treu la conseqüència de què Catalunya té dret a regir lliurement llurs propis destins, governar la seva vida i àdhuc constituir-se en Estat. Però com sigui que de fet Catalunya fa temps que està unida a la resta de Espanya per una munió de lligams d'ordre moral i material que han creat noves necessitats i aspiracions comunes a tots els pobles ibèrics, En Prat de la Riba resol aquesta aparent oposició amb la creació d'un gran Estat espanyol, que sigui la federació de tots els pobles o nacionalitats ibèriques o que reconegui el dret de Catalunya a regir la seva vida interna per mitjà d'un ampli règim autòmic.

Aquesta és en síntesi la doctrina catalanista de N'Enric Prat de la Riba. Com es pot veure, si bé no posa fites a la llibertat nacional de Catalunya, tampoc pot dir-se que sigui separatista, ans al contrari, aspira a la constitució d'una gran Ibèria que sigui la resultant viva, poderosa, de tots els pobles espanyols, sencers, tals com Déu els ha creat, sense mutilar-los abans arrencant-los la llengua, la cultura, la personalitat, que són l'arrel vital de la seva força. Posteriorment aquesta doctrina s'ha concretat en la coneguda fórmula de «ni assimilisme ni separatisme»; és a dir, respecte per part d'Espanya del fet diferencial català, amb totes les seves conseqüències d'ordre polític i administratiu, i respec-

te per part de Catalunya del més o menys real o positiu de l'unitat estatal d'Espanya. Aquesta fórmula implica el reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya i el seu dret a governar els seus destins lliurement, sigui dintre un Estat federal que compregui els diversos pobles espanyols, sigui simplement dintre una fórmula d'àmplia autonomia, amb plena sobirania per a regir la seva vida interna, que és el fonament de la doctrina catalanista de Prat de la Riba.

R. ALMEDA I CALLIS

Autos
Transport

Preus
econòmics

J. VIVES FIGUEROLA

SERVEI DIARI
A BARCELONA
amb auto-camiópas-
sant per
Torelló i Manlleu

Per encàrrecs:

RIPOLL - P. Llopions, 3
Telèfon 72

B A R C E L O N A
E Ràpid, C. Rec, 11
Telèfon 11.366

La Pallaresa Passeig de
St. Joan, 16. Telèf. 50.605

Emissió de 30.000 Obligacions

de Tresoreria de la

GENERALITAT DE CATALUNYA

de 500 pessetes cada títol

al 6 per cent d'interès lliure d'impostos presents i futurs, pagat per trimestres vençuts

Aquestes Obligacions seran reemborsades per tot el seu valor, sense cap descompte, en el termini de tres anys com a màxim o abans, per sorteig o compres en Borsa.

Seràn considerades com efectes públics a Catalunya i vàlides per a fiançes oficials i pignoracions.

Tipus d'emissió a la par o sigui 500 pessetes

La BANCA SUÑER

ADMET DES D'ARA SUBSCRIPCIONS
SENSE COMISSIO DE CAP MENA

Crida del foc.

Organitzada per la «Delegació de Palestra», avui s'encendran a les muntanyes veïnes, les simbòliques fogueres amb motiu del Centenari de la Renaixença Catalana, per la celebració del qual regna molt entusiasme entre el jovent ripollès.

Els llocs designats, són els cims del Catllar i de Sant Bartomeu, a càrrec de «Palestra»; de Sant Antoni, a càrrec del Grup Excursionista «Serra d'Amant» i de Sant Roc, a càrrec del Grup «Tallaferro» de la F. J. C.

— **Casal del Ripollès, de Barcelona.** El diumenge dia 26 del passat mes; quedà definitivament constituïda aquesta entitat, nomenant-se el següent Consell Directiu:

President, Salvador Cots; Vice-President, Pere Nardi; Secretari, Ramon Ordeix. Vice-Secretari, Frederic Garriga; Tresorer, Eudald Riba. Comptador, Tomàs Teixidor; Bibliotecari, Jaume Puig; Vocal primer, Joaquim Canals; Vocal segon, Joan Toralles i Vocal tercer, Josep Serra.

Dr. J. Bayés i Vayreda

Malalties del NAS, GOLA, i OIDES

Consulta tots els diumenges de tres a dos quarts de sis de la tarda.

Plaça de la República, 1, 2.^{on}, 1.ª RIPOLL

— **La fira de les quaranta hores.** Amb una aflluència de forasters molt digna de remarcar-se tingué lloc a la nostra població, l'acostumada fira de les quaranta hores. Era realment difícil donar un pas pels carrers de la població Val a dir que el temps hi ajudà una pila, puix que el dia fou esplèndidament generós i amb un sol d'allò més simpàtic.

A les 7 del vespre va celebrar-se a la Basílica de Santa Maria, la tradicional festa eucarística, amb sermó pel Rvnd. Josep M.ª Casolà.

LLUIS DE TRAVY ADVOCAT

Exercici en els partits de Puigcerdà i Seo d'Urgell

Despatx: Llibertat, 52 PUIGCERDA

— **Futbol.** El partit que diumenge passat es jugà al Camp Municipal d'Esports, entre els equips J. E. Abadessense i el reserva del Ripoll Esport Club, acabà amb el resultat de dos gols a zero, a favor de l'equip local.

En aquest partit fou estrenat el marcador de gols que els pintors Ordeix i Soler han instal·lat en el camp.

Demà a la tarda, entre els equips F. J. C. de Manlleu G. E. Tallaferro d'aquesta vila serà jugat un partit, tirant el kik-off el nostre distingit amic Dr. Heinrich Hegener.

— **Mítinq d'esquerra.** Diumenge proppassat a les 11 del matí, davant un públic minúscol i heterogeni i amb un entusiasme que no tenia res que veure amb aquella «Sal de l'ànima» de que ens parlà un dia el malaguanyat mestre Vives, l'Esquerra Republicana de Ripoll organitzà un mítinq polític, la finalitat del qual no fou altra que mirà d'encendre o rebifar un foc que mai a Ripoll ha cremat gaire, però, que ara s'apaga. Hi prengueren part els diputats al Parlament Català, Srs. Casademunt, Barrera, Cerezo i Casanoves.

Aquests dos últims, com és de suposar, enquimerats a dir que tota la culpa la té el clero. I els altres a afirmar que l'Esquerra Republicana de Catalunya és el millor partit polític del món i que les seves executives són portades a la pràctica amb una honestat mai vista i que si els creiem anirem tan bé. Creu-t'ho

Joaquim Arumí Fargas

OCULISTA

de l'Hospital Clínic de Barcelona

Consulta tots els diumenges de tres a dos quarts de sis de la tarda.

Plaça de la República, 1, 2.^{on}, 1.ª RIPOLL

— **Conferència.** El divendres de la setmana passada fou donada la quarta conferència del cicle quaresmal que enguany ha organitzat l'Acadèmia Catòlica d'aquesta vila. Aquesta, anà a càrrec de l'intel·ligent advocat Sr. Joan Traveria, de Vic, i sota el tema «Els deures dels catòlics en l'hora present».

Analitzà la tasca portada a cap fins ara per l'actual Govern de la República, planyent-se de la persecució de que es fa víctima l'església

Catòlica, recomanant la unió de tots a fi i objecte de contrarrestar l'obra sectària que es porta a cap.

A l'acabar el seu parlament, fou aplaudit per la selecta concurrència que l'escoltà.

— **El joc.** Sabem d'una multa imposada al propietari del cafè Colom de la nostra vila, de 500 pessetes, multa que per ara sembla haver posat punt final a l'escandalosa exhibició de les partides dels prohibits.

Ens plau així consignar-ho, sentint, però, que calguin aquestes campanyes periodístiques per desvetllar el zel de les nostres autoritats.

La seva resistència contra la grip serà major, si al notar els primers símptomes de refredat es purga amb el deliciós rici **Naranjil**, l'enemic de la grip.

Quan li vulguin donar en la fàrmacia qualsevol rici exigeixi únicament rici **Naranjil**. De venda en Farmàcies i Centres d'Específics.

— **El Monestir de Ripoll durant l'època gòtica.** Ahir al vespre al Saló Teatre de l'Acadèmia Catòlica, el Dr. Eduard Junyent donà la seva anunciada conferència, que fou escoltada per un públic no molt nombrós, però en canvi ben escollit i ben disposat en voler entendre i mesurar la importància que per a la història i la arqueologia significa la tasca portada a cap per

CASINO DE RIPOLL

Empresa: Importacions Cinematogràfiques

DEMA TARDA I NIT

Un altre gran programa sensacional

La deliciosa comèdia Paramount

El Yate de Cupido

interpretació insuperable de Charles Rogers i Helen Kane. Amor, frivolitat, cants, balls, notes còmiques, etc.

La extraordinària producció Paramount

EL TIGRE DEL MAR NEGRO

Totalment parlada en espanyol

interpretació de GEORGE BANCROFT i la simpàtica MIRIAM HOPKINS.

Completarà el programa la bonica revista **ECLAIR JOURNAL** explicada en espanyol i la còmica **Mucho humo y poco fuego**

l'erudit Arxiver Municipal de Vic, feta de cara a les pedres històriques del nostre gloriós Monestir i que fou, per a nosaltres, un tast exquisidíssim del treball pacient i remarcable que dintre breus dies apareixerà imprès en una publicació de Barcelona, el nom de la qual ara no recordem

No cal dir que els aplaudiments foren unànims i ben merescuts.

CINE DE L'ACADEMIA CATOLICA

Avui nit i demà tarda. COLOSSALS FILMS entre ells

La agonía de las Aguilas

Demà a la nit, el mateix programa de pel·lícules i a més actuarà el cèlebre PRESTIDIGITADOR

CABALLER GURT

PREUS POPULARS

— **Prometatge.** Diumenge passat fou demanada oficialment pel jove N'Agustí Pasqual i Cayuela, de Barcelona, la mà de la simpàtica ripollesa Na Dolors Ver i Alivés.

Ens en alegrem i els trametem la nostra més sincera enhorabona.

Tip. Ripollesa, Daniel Maideu. Telf. 89.—Ripoll.

COMTAL

CINEMA

Avui i demà

Aconteixament cinematogràfic

¡La pel·lícula de la temporada de més gran èxit a tot arreu!

VIOLETAS IMPERIALES

Colossal i fastuosa producció amb diàlegs i cants en espanyol amb RAQUEL MELLER com a principal protagonista, **VIOLETAS IMPERIALES** la formidable realització de Henry Rousell ha constuït l'èxit més grandios del cinema sonor, aquests darrers temps

Completarà el programa una pel·lícula còmica i la comèdia SONORA

GENTE VIVA

